

ביוני 1948 עגנה מול תליאביב אל... טלינה חבוערת. על טיפונה עמד צבי קרינסקי, לשעבר קצין בחיל התותחנים הסובייטי. אבין הגוי של קרינסקי השביע את בנו לרחום בעד ישראל. אמו ירה מן האניה יום לפני כן בכפר ויתקין.

את כל זמנו הפנוי הקדיש אברהם בקר להגנה. לא היה לו פנאי ליהנות מחיי משפחה. בחופשתו האחרונה הבטיח לאשתו כי עם הקמת המדינה, יוכל להתמטר לחיי משפחה. כעבור שבוע, ביום 25.9.48 נפל הטגן אברהם בקר בשעת כיבוש הכפר בית נבאללה.

כשנקראו בני ה-25 לדגל, עזב אברהם ענטר את חנות הירקות והתייצב לקולט. למשפחתו הבטיח שיבוא לביקור בחופשה הראשונה. זה היה ביום 13.5.48. כעבור יומיים נפל בקרב על לטרון.

צבי גויס לצבא ונשלח לירושלים. בליה האחרון לפני התחלת הפוגה השניה נפל בהתקפה על העיר העתיקה.

משפחה של חמש נפשות: דב, בן ה-12, בעל הרגליים העטופות בגבס, הסובל משיתוק ילדים מאו היותו תינוק; אחותו הקטנה היושבת וצוחקת כי אינה יודעת שאין לה אב; התינוק שנולד יתום; האחות; האם.

חדר פשוט אך נקי. שתי מיטות, ארון, שולחן. על המיטה שוכב נער בן 13. ליד השולחן יושבת נערה ומכינה שעורים.

חדר ארוך וקצר שקירותיו מכוסים הדפוסות של תמונות מפורסמות. על השולחן ערימה של כתבי-עת ספרותיים רוסיים. הכל מעיד על עדינות ותרבות גבוהה ביותר.

דב חזר לא מכבר מבית-החולים בתל-ליונסקי מניתוח ברגליו. זהו ניתוח חמישי מסוג זה ועוד צפויים לו ניתוחים נוספים. ועד אשר יבריא, הוא כתינוק הזקוק לטיפול מתמיד של האם.

זוהי שושנה בת 15. בערבים היא לומדת בבי"ס עממי אחיה, גמליאל, לומד אף הוא בבי"ס עממי. לפי גימ גרו באותו חדר עצמו עוד אח ואחות. אך מאז נפל אברהם, אחיהם מטרנסט, סנה האח בן ה-17 לקיבוץ כדי שלא יודקף לחלק מן התגמול. האחות המבוגרת נישאה ועברה לגור במקום אחר.

בחדר זה, שהיה פעם מרפסת, גרה זינה קרינסקי בת 63, אשה גלמודה בעלת פנים אציליים ושערות שיבה — היא מתפרנסת בשיטת רצפות.

אמו רות היא בת 36. התנאים במשפחה לא היו טובים מעולם, אף כי האב השתכר יפה. הטיפול הרפואי בבן עלה הון תועפות. עתה עליה לקיים את ארבעת ילדיה ב-41,640 ל"י לחודש. בעת שמקבלת רות את ההענקת היא רצה לשלם את החזר בות. לא את כולם, מאחר שאין ההענקת מספיקה לקיום. החובות גדלים מחודש לחודש ואתם הילדים וצרכיהם.

שושנה עבדה בבית-חרושת לסריגה. מכיון שאין עבודה בענף, פוטרה. והנה באה הודעה ממשרד הביטחון שבהתאם לחוק בוטלה ההענקת של 23 ל"י לחודש.

מאז נפל בנה, שהיה תומכה היחיד, שילמה לה המדינה 22,500 ל"י לחודש. לימוד מקצועות הפילור-לוגיה וההיסטוריה באוניברסיטה של מוסקבה לא הכשירו את הגב' קרינסקי לעבודה בארץ. היא נאלצת לכבס, לשטוף כלים ורצפות במסעדות. למען ירחוק ספרותי רוסי היא מחתרת על ארוחה.

הכנסת, שחוקקה את החוק החדש בהקטנת הענקת לא לימדה אותה כיצד מפרנסים משפחה בת 5 נפשות בתגמול זה...

האחות הבכורה עוזרת להם להתקיים אך אמצעיה דלים. השכנים עוזרים גם כן בהלוואות קטנות. כל זה אינו מספיק, וכיצד אפשר לכסות את החובות?

רק אם בלבד מלב דוויים דמעות אמת, דמעות חודש דמעות אומללת מכל אם.

מלים, שאמיתותן האנושית העמוקה תועזע כל לב. אולם לכותבי האזכרה היתה כוונה אחרת: הם רצו לפנות אל המצפון. הם רצו לאמר: די לאלמנה, די לאלמנה, די ליתום ביוגום. אל נוסף לו מצוקה, בלכלית אפלה, מייאשת. הם רצו לאמר ואת למחוקקים, לשרים, לציבור — לכולנו.

קצין התגמולים, המהנדס יצחק לוי, ועוזרתו הגב' אולגה שמיר (שטיין), לשעבר מורה למאתמטיקה, יכולים להאזין לדבר ההתמררות, להבין, לנחם. אין הם יכולים לשנות את החוק הכובל את ידיהם, רק עצה אחת יכולים הם לתת: להגיש ערעור. ועדת הערעורים שתהיה לפי החוק מורכבת משופט, רופא, ואיש ציבור, תתכנס בחודש הבא, עם תום מועד הגשת הערעורים. אולם גם היא לא תוכל אלא לעזור בתחומי ההגדרות הנוקשות של החוק.

רק ותעמוד בחירות. תיקון המצב מוטל על הכנסת. רק היא יכולה לשנות את החוק שקיבלה בפוזיות רבה מדי.

היא עסוקה היום בתעמולת בחירות. חוב האומה למשפחות החללים קודם לתעמולת הבחירות. כל התגמולים, בלי יוצא מן הכלל, חייבים לעלות, במידה הדרושה כדי שהנהנים מהם יוכלו להתקיים עליהם לפחות כדלות בהתאם לתנאים הנוכחיים של יוקר המחיה. אין להיכנס כאן לויכוחי-סרק על האינדקס, אלמנות ויתומים אינם צריכים להכות עד שתועמלני כל המפלגות יסיימו ביניהם את דברי ההספה על נושא זה. הם אינם רוצים אינדקס. הם רוצים תגמול הוגן, תגמול של כבוד. ההעלאה חייבת להיות כללית, כתגמול מיוחד, נוסף על תוספת היוקר על פיה מחושב התגמול הנוכחי.

יש לבטל את סעיף החוק המקטין את התגמול לאלמנה המתפרנסת מיגיעת כפיה ושהיא אם לילדים. אחרת יש לשלם לאלמנה המגיע על פי החוק ליתומי החלל הסמוכים על שולחן אלמנות. (אחו האבסורדים של החוק הנוכחי: הורי החלל מקבלים תגמול נוסף אם הם מפרנסים נכדיהם, אולם אינם מקבלים כל תגמול נוסף כשהם מפרנסים את בניהם).

יש לבטל את סעיף החוק המקטין את התגמול לאלמנה המתפרנסת מיגיעת כפיה ושהיא אם לילדים. אחרת יש לשלם לאלמנה כזאת תגמול מיוחד לשם החזקת ילדים במעון או לשם שכירת מטפלת.

רק נשמח אחת... חבריו של צבי קרינסקי, קצין-התותחנים הסובייטי שבא באניה אלטלינה, נפל כרגם בהתקפה על העיר העתיקה. ביום האחרון לפני היכנס ההפוגה השניה לתופקה, ושאלו בת ה-33 מרויחה עתה את לחמה כשוטפת-רצפות, הוציאו עלון לזכרו.

העלון מסתיים בשירו של המשורר הרוסי ניקראסוב: קושב אימי המלחמה, עם כל קרבן נספה בקטל — לא לאשה ואח אדמע לא לגבור נפל כחסף.

אבוי כי תנוחם אשתו וסוב רעיו ישכח רשחו רק נשמח אחת אתו עדי הקבר תזכרהו.

בין עסקינו הצבועים בין שפלויות תרמית אין נודש

